

Reek, 7 februari 2023

Onderwerp: dossier Tuinbouwbedrijf Jonkergouw: informatie ten behoeve van de besluitvorming in de gemeenteraad van 9-2-2023 in verband met de beoogde verhuizing naar De Broksteeg

Geachte leden van de gemeenteraad,

Een megaoperatie met een immense impact voor heel veel mensen. Zo kenmerkt het college van Maashorst zelf het voorgenomen besluit over de beoogde verplaatsing van tuinbouwbedrijf Jonkergouw naar de Broksteeg. Maar toch moet het doorgaan en het liefst zo snel mogelijk. Toen ik begin 2021 als belanghebbende betrokken raakte bij dit dossier was dit ook al duidelijk. De gemeente Landerd wenste deze verplaatsing perse en hoe dan ook te gaan faciliteren, alle gefundeerde bezwaren, zorgen en vragen van omwonenden ten spijt.

Inmiddels heeft de procedure Jonkergouw voor het oog langere tijd stilgelegen en wonen we in Maashorst. En dan komt het nieuwe college onverwacht met een uitnodiging voor een informatieavond – zes dagen later – die gaat over de ontwikkelingen rond Jonkergouw en het voorgenomen besluit dat het college die ochtend gaat nemen.

Tijdens die informatieavond bekwam ik meerdere malen het gevoel dat ik een plaatselijk tuinbouwpromotieteam zat aan te horen. De gemeente als pleitbezorger van groei en nog een groei voor een bedrijf dat daar voornamelijk als enige van profiteert. Met verdomd weinig woorden over de vraag ten koste van wie of wat die groei nu en in de toekomst zal gaan. Tuinbouwbedrijf Jonkergouw, tevens grondeigenaar Jonkergouw, eigenaar van veel panden, projectontwikkelaar en straks ook nog "particuliere woningbouwvereniging voor de doelgroep migranten". Hoe verweven is de gemeente Maashorst inmiddels geraakt met alle bedrijfsfuncties en rollen van dit bedrijf en is die vermenging (nog) wel wenselijk? Ook de vraag wie het eigenlijk in Maashorst voor het zeggen heeft als het gaat om gebiedsvisies en locatiebestemmingen kwam bij me op toen de nieuwe invulling van de achterlaatlocatie Molenaarstraat aan de orde kwam. Want zelfs de optie van een bedrijventerrein kwam terloops voorbij.

Ik heb niet de intentie om in dit stuk allerlei zaken tot in de puntjes uit te diepen maar wel zoveel mogelijk. Optimale behandeling lukt mij ook niet met zoveel documenten in zo'n korte tijd! Dat lukt ook commissieleden en raadsleden niet trouwens. Die druk en snelheid komen een afgewogen besluitvorming niet ten goede!

Graag wil ik wel nadrukkelijk stilstaan bij uw taak en uw rol in dezen. Uw verantwoordelijk ligt bij de kudde, bij het algemeen belang. Niet bij dat ene schaap dat zo leuk kan blaten of bij die belhamel die zo potent ronddartelt. Nee, bij de kudde. En op dit moment zijn er – als het om uw burgers gaat – alleen maar verliezers. Zowel op de achterlaatlocatie waar de overlast zeer duidelijk nog niet verdwijnt zoals het college wél schrijft en vanwege de onduidelijkheden over de (nabije) toekomst. En op de nieuwe locatie waar de impact en de overlast op landschap, natuur, mens en milieu gigantische vormen gaat aannemen, zonder vergezicht op verre gaande toekomstige overlast.

De belangenafweging die u moet maken vraagt om een grondige kennis van heel veel verschillende aspecten die in dit voorbereidingsbesluit afgewogen moeten worden. Op dit moment is de verstrekte informatie onvolledig en onduidelijk of nog niet aanwezig. Mijns inziens vormt het geheel van dit voorbereidingsbesluit daarom op dit moment een te wankel basis voor een zorgvuldig proces.

Wat heeft het college in aanloop naar dit voorbereidingsbesluit nagelaten:

*Het laten voeren van een "omgevingsdialoog".

Onverlet een aantal door het college georganiseerde informatieavonden en afzonderlijke bijeenkomsten met verschillende bewonersgroepen, voldoet deze procedure niet aan uw eigen voorschriften. Die zeggen namelijk dat "voordat een bestemmingsplan in procedure gaat, wordt door de initiatiefnemer een omgevingsdialoog gehouden". Dat is nooit gebeurd. Niet in januari 2021 en niet nu. Tenzij u zelf vindt dat het college hier als initiatiefnemer moet worden aangemerkt!

U verwijst in de gemeentelijke documenten naar de "handreiking omgevingsdialoog". Helaas is die op uw site niet te vinden.

*Het raadplegen van de raadscommissie Samenleving en Bestuur waar het onderwerp Volksgezondheid onder valt.

Door de verhuizing en aanzienlijke uitbreiding van de bedrijfsvoering van Jonkergouw gaan er in de Broksteeg en omgeving **meer dan het dubbele aantal auto's, vrachtwagens en tractoren** rijden dan in de Molenaarstraat het geval was.

In het hoogseizoen 110 vrachtauto's, 180 landbouwvoertuigen en 320 auto's per etmaal!

Met name de vrachtauto's en tractoren veroorzaken stank en een forse uitstoot die neer zal dalen in woongebieden, in tuinen en in de natuur. Een enorme extra aanslag op de gezondheid van omwonenden, vooral in bebouwde omgeving. Hoe verhoudt die acceptatie van zoveel extra vervuiling zich met het "Schone Lucht Akkoord" waar u zo hoog van opgeeft?

De verhuizing van Jonkergouw zal zonder twijfel met zich meebrengen dat het bedrijf nastreeft om nog meer dichtbijgelegen gronden op te kopen. Gelet op het huidige intensieve gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen en bodembeheer zullen nog meer mensen worden blootgesteld aan gifstoffen. Juist in een gebied dat al zo zwaar belast wordt.

Waarom heeft u geen advies gevraagd aan de GGD?

*Het daadwerkelijk onderzoeken van de praktische gevolgen in die gebieden die belast gaan worden met de verkeersstromen van Jonkergouw.

In het oorspronkelijke – in januari 2021 – gepresenteerde voorstel over de verhuizing van Jonkergouw was de Pastoor van Winkelstraat aangewezen als meest acceptabele uitrijroute. Dat later met name de verkeersafwikkeling via de routes 2 en 2b (uitkomend op Elsstraat en Helstraat in Reek) in beeld kwam als zijnde alternatieven met meer draagvlak had enkel en alleen te maken met de inbreng en voorkeur van de inwoners en omwonenden van de Pastoor van Winkelstraat.

Niet met enig objectief onderzoek ter plekke!

Bewoners van Helstraat en Elsstraat in Reek waren in eerste instantie niet eens uitgenodigd en betrokken bij de informatiebijeenkomsten waar zonder hen wel over hen gesproken werd.

Na een nieuwe beoordeling en afweging van de verkeersvarianten is het college nu uiteindelijk voor de tweede keer tot de conclusie gekomen dat de Pastoor van Winkelstraat de minst slechte oplossing is.

Een slechte oplossing weliswaar maar wel de beste. En nu zouden de mogelijkheden "ontsluiting via de N277 of verkeersvarianten 2/2b weer opnieuw onderzocht moeten worden?

Wat is dat voor basis om een besluit op te baseren?

Los daarvan. In het voorliggende voorbereidingsbesluit staat heel veel informatie opgenomen over verkeersstromen die niet stoelt op enig concreet onderzoek naar draagvlak onder bewoners en naar de situatie ter plekke voor wat betreft geluidsoverlast, geluidsbelasting op de gevels, trilling, breedte van het wegdek en uitwijkmogelijkheden voor fietsers en voetgangers. Daarvoor is inzicht nodig over de huidige verkeerssituatie, de doorloop, de ondergrond en staat van het wegdek, passeermogelijkheden, de akoestische- en trillingsoverlast ter plaatse enz.. Van enig onderzoek op die onderdelen – met als insteek de vraag in hoeverre iets objectief gezien eigenlijk acceptabel is - is nooit sprake geweest.

Nog minder acceptabel is de losse opmerking in het voorbereidingsbesluit dat auto's en landbouwvoertuigen moeilijk te sturen zijn en dus geen verplichte rijrichting hoeven te volgen. Welke routes gaan die 98-180 landbouwvoertuigen en 180-320 personenauto's per etmaal "in vrijheid" nemen denkt u? Hoe gaat u trouwens die verplichte rijrichting controleren?

En weet u dat een landbouwvoertuig met kenteken en een bepaald gewicht ook onder de categorie "vrachtwagen" valt. Denkt u echt vat te hebben of te krijgen op deze verkeersstromen met dergelijke diffuse definities en met een chronisch gebrek aan handhavingmogelijkheden. Het is niet zo moeilijk te bedenken wie van een dergelijk vaag besluit de dupe worden.

U kunt het ook bedenken.

Na bespreking van het collegevoorstel komt de verkeersafwikkeling via de N277 en alternatief 2 b weer in beeld. Ik nodig u uit om de betreffende routes eens te rijden omdat ik denk dat een aantal van u nauwelijks weet over welke gebieden in Schaijk en Reek dit gaat. Werpt u dan eens een goede blik op de wegen waarvan u denkt dat die wel geschikt zijn om de nieuwe verkeersstromen op te vangen.

***Vergunning Natura 2000.**

Hoewel in de gepresenteerde stukken het tegendeel wordt beweerd, lijkt een "bouwvrijstelling stikstof" (natuurbeschermingsvergunning) voor de geplande woningbouw in Broksteeg wel degelijk **noodzakelijk**. Deze noodzaak is gebaseerd op een recente uitspraak van de Raad van State in november 2022. De eerdere automatische toestemming die voor bouwprojecten gold, voldoet niet meer aan het Europese natuurbeschermingsrecht. Door deze uitspraak moeten alle nog niet vergunde bouwprojecten opnieuw een individuele milieuvergunning aanvragen.

Bestemmingsplan

Momenteel beschikt de gemeente Maashorst niet over een actueel bestemmingsplan Buitengebied. Dat betekent dat het oude bestemmingsplan Buitengebied Landerd voor deze beoogde verhuizing naar de Broksteeg aangepast moet worden zonder een daaraan ten grondslag liggend actueel bestemmingsplan en/of gebiedsvisie van de nieuwe gemeente Maashorst. Met het toestaan van deze grootschalige ontwikkeling in het buitengebied wordt een te groot voorschot genomen op de toekomst van dit buitengebied.

Normaal gesproken formuleert een gemeente een visie op de bestemming van een gebied op basis van beleidsuitgangspunten die het resultaat zijn van gedegen voorwerk, inspraak en besluitvorming. Vergunningsverzoeken worden hieraan onderworpen en getoetst om tot een gedegen belangenafweging en een juridisch overwogen besluit te komen. In dit dossier staat de wereld op zijn kop door een vergunningsaanvraag als uitgangspunt te nemen.

De keuze om nu een beslissing te nemen over de verhuizing van Jonkergouw riekt naar gelegenheidswetgeving en creëert precedënten voor de vestiging van allerlei andere zich aandienende initiatieven. Met het beroep op het gelijkheidsbeginsel zult u weinig handvat meer hebben om deze te blokkeren.

Ook het college zelf heeft in dit geval bedenkingen geuit over de gehele gang van zaken.

Ik citeer twee items:

"Vanuit de disciplines planologie, wonen en economie wordt, ondanks dat dit past binnen de huidige opzet van de concept omgevingsvisie, de zorg geuit dat bij besluitvorming over de definitieve locatiekeuze er nu geen zekerheid is of deze volledig past in de definitieve omgevingsvisie".

"Kanttekeningen 1.1 t/m 3.1 De ontwikkeling van Jonkergouw zal een grote impact hebben op de toekomstige leefomgeving en ruimtelijke structuur van Schaijk en omgeving. Volgens de genoemde disciplines vraagt dit om een weloverwogen besluit waarbij de verschillende actuele inzichten betrokken moeten worden. Op dit moment wordt gewerkt aan het vormgeven van onze omgevingsvisie waarin verschillende thema's en vakdisciplines integraal worden betrokken. Ook is participatie binnen en buiten de organisatie een belangrijk onderdeel van de totstandkoming van de omgevingsvisie. Deze participatie zal belangrijke input geven voor de omgevingsvisie. Het project Jonkergouw kan mogelijk niet wachten op de vaststelling van de omgevingsvisie, maar vanuit de disciplines planologie, wonen en economie wordt het wel verstandig geacht om pas een besluit te nemen op de bedrijfsverplaatsing als de interne en externe participatierondes voor de omgevingsvisie zijn afgerond."

Uw voorgestelde bestemmingsplanwijziging is zwaar afwijkend ten opzichte van het nu vigerende bestemmingsplan zowel wat betreft bestemming, bedrijfsoppervlakte en bewoning.

In het collegevoorstel is diverse malen aangegeven dat de huidige bestemming van het perceel, zijnde Intensieve Veehouderij, zou gaan verdwijnen. In het voorbereidingsbesluit staat onder 2.10 zelfs vermeld dat "Met een nieuwe bestemming als agrarisch tuinbouwbedrijf op de locatie Broksteeg 1-3 komt de huidige bestemming voor intensieve veehouderij te vervallen".

Dat is een wonderlijke conclusie omdat wethouder Van Lankvelt in de commissievergadering nog nadrukkelijke betoogde dat de bestemming intensieve veehouderij juist niet gewijzigd hoeft te worden!! omdat het deel van de agrarische activiteiten van Jonkergouw in de Broksteeg alsnog prima zou passen binnen de huidige agrarische bestemmingsmogelijkheden.

Zonder bij uitstek expert te zijn op dit gebied geldt bij ongewijzigde bestemming Intensieve Veehouderij mijns inziens dat er sprake moet zijn van "een grondgebonden agrarisch bedrijf met

een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt". Dat er van grondgebondenheid geen sprake mag blijken uit het feit dat de gronden waarop Jonkergouw gewassen teelt niet mee (hoeven) verhuizen. En daarom lijkt mij die grondgebondenheid nou juist bij uitstek een discutabele definitie als het gaat om de vergunningverlening voor de nieuwe bedrijfsvoering van Jonkergouw. Los nog van het toegevoegde bedrijfsgedeelte/loods waar de geteelde gewassen verpakt gaan worden. Hier is zeker sprake is van duidelijke industriële activiteiten met een uitrol naar een distributiefunctie.

Het nakomende betoog van het college dat we af moeten van het oude denken over landschap en de wenselijkheid van nieuwe grootschalige bedrijven moeten gaan omarmen faalt volledig. Juist in deze tijd! Heeft het college in Maashorst de afgelopen tijd geslapen en de roep om behoudt van natuurwaarden, volksgezondheid en kleinschaligheid gemist? Heeft het college de verregaande discussies om te stoppen met de stapeling van distributiecentra in grote blokkendozen met alle bijkomende problemen zoals verkeersoverlast en uitstoot misschien ook gemist?

Aanvullend nog het volgende. Het bedrijf Jonkergouw teelt momenteel wortelen en prei. De inschrijving van Jonkergouw bij van de Kamer van Koophandel op Broksteeg 3 en 4 per 30-12-2020 vermeldt daarnaast de "Teelt van granen, peulvruchten en oliehoudende zaden". Passen deze bedrijfsactiviteiten ook binnen het kader van deze vergunningverlening?

Achterlaatlocatie.

Vooralsnog is het geldende bestemmingsplan van de achterlaatlocatie Molenaarstraat mij niet duidelijk. Want wanneer ter plekke geen industriële bestemming bepaald is, hoe is het dan mogelijk dat de firma Jonkergouw uitsprekt dat er op de achterlaatlocatie mogelijk alsnog een industrieterrein gaat komen? De gemeente Maashorst bepaalt dat dan toch

zelf?

Wanneer de

Molenaarstraat wel een industriële bestemming heeft, lijkt voortzetting van de bedrijfsactiviteiten van Jonkergouw op een agrarische locatie helemaal niet meer voor de hand te liggen!

Huisvesting arbeidsmigranten.

Het rapport Roemer ligt inmiddels te stikken in menig bureaulade en de controle op de uitvoering laat ernstig te wensen over. Was het probleem van de arbeidsmigranten maar zo simpel dat met de bouw van een goede huisvestingslocatie en de aanstelling van een toezichthouder alle problemen zijn opgelost. In essentie gaan de problemen over de totale afhankelijkheid van de arbeidsmigrant ten opzichte van de werkgever, voor loon, huisvesting, papieren enz.. Het verlies van arbeid betekent meteen het verlies van inkomen en huisvesting. En de praktijk heeft inmiddels duidelijk uitgewezen dat die belangenverstrengeling van werkaanbod en huisvesting in één hand, te vaak rampzalig uitpakt voor arbeidsmigranten. Dakloze en zwervende Oost-Europese migranten en speciale opvanglocaties voor deze groep mensen zijn het gevolg.

De vanzelfsprekendheid waarmee het college de toenemende inzet van arbeidsmigranten verwelkomt, staat overigens ook in Nederland en Europa inmiddels discussie. Niet alleen vanwege de hierboven geschetste problemen maar ook met name vanwege de woningnood, het verlies aan arbeidspotentieel in de landen van herkomst, de ontvolking van het platteland en de migratiestroom die vertrokken arbeidsmigranten in hun eigen land weer op gang brengen. Enige kritische kanttekeningen lijken hierbij met recht van toepassing.

Het college geeft zelf aan uiteindelijk geen vat (meer) te hebben op de (de huisvesting) en de hoeveelheid arbeidsmigranten in de piekmaanden van de oogstperiode. In de piekmomenten van het jaar zijn er meer arbeidsmigranten werkzaam bij Jonkergouw dan er kunnen worden gehuisvest op de Molenaarstraat 2 en de Broksteeg 1-3.

Vanuit de raadscommissie Ruimte, Economie en Financiën werd de vraag gesteld in hoeverre de beoogde huisvesting in de Broksteeg mogelijk gebruikt zou kunnen gaan worden door arbeidsmigranten die niet werkzaam zijn op het bedrijf in Maashorst. Wethouder Van Lankvelt stelde de vraagsteller gerust met de mededeling dat er geen andere vergelijkbare bedrijven van Jonkergouw zijn die hier mogelijk gebruik van zullen maken.

→ Die informatie is echter onjuist. In een document dat bij de commissiestukken gevoegd was, stond duidelijk te lezen dat er juist vanwege bedrijfsvoering van Jonkergouw in Grave en Oss zorgen waren over huisvesting van niet lokaal werkzame migranten.

En tot slot:

Zorgvuldigheid kent geen tijd!

Wat betekent een half jaar of meer vertraging op een procedure die al elf jaar loopt als het gaat om een besluit met zo'n immense impact voor nu en voor de toekomst??

De beslissing die u neemt raakt de leefbaarheid in het buitengebied, de natuur, de gezondheid en het welbevinden van heel veel inwoners in de nabijheid van de locatie Broksteeg maar ook de omwonenden van de achterlaatllocatie.

Deze beslissing en de manier waarop die tot stand komt heeft tevens grote invloed op het vertrouwen in en de geloofwaardigheid van het politieke functioneren van Maashorst.

Het vertrouwen van burgers in de politiek gedijt niet wanneer politici vanwege een enkele bedrijfsverplaatsing blijkbaar bereid zijn alles opzij te zetten wat normaal gesproken wel moet gelden en een groot voorschot te nemen op nog te ontwikkelen bestemmingsplannen en gebiedsvisies.

En dat vertrouwen gedijt evenmin wanneer politici bereid zijn onvolledige en onuitgewerkte informatie in dit dossier pas na besluitvorming te concretiseren. Want dan is er geen weg terug meer!

Politiek die daarmee inwoners van Schaijk, Reek en ook Herpen het nakijken geeft door te kiezen voor een oplossing op Broksteeg 1-3. Daarmee is de beoogde doelstelling van het college om "bestaande én toekomstige overlast, verkeersveiligheid en leefbaarheid voor de inwoners van Schaijk", Reek en Herpen te gaan beperken jammerlijk mislukt.

Behoedt u voor een debacle zoals in de Graspeel waar vanwege het ontbreken van totaalzicht op de in gang gezette ontwikkelingen voor omwonenden een vrijwel onleefbare situatie is ontstaan die niet terug te draaien is.

Denk u alstublieft aan een zorgvuldige belangenafweging zoals van u verwacht mag worden. Denk aan de kudde!

Dank voor uw aandacht - ik wens u veel wijsheid toe.

Met vriendelijke groet,